

VLAAMSE RAAD

ZITTING 1994-1995

OPENBARE COMMISSIEVERGADERINGEN

HANDELINGEN

COMMISSIE VOOR ECONOMIE, ENERGIE, LANDBOUW
EN WERKGELEGENHEID

VERGADERING VAN 24 JANUARI 1995

Interpellatie van de heer E. Schuermans tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de evolutie van het aantal buitenlandse investeringen in Vlaanderen

VOORZITTER : de heer J. Laverge

— *De interpellatie wordt gehouden om 14.20*

Interpellatie van de heer E. Schuermans tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de evolutie van het aantal buitenlandse investeringen in Vlaanderen

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Schuermans tot de heer Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de evolutie van het aantal buitenlandse investeringen in Vlaanderen.

De heer Schuermans heeft het woord.

De heer E. Schuermans : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, collega's, het hoeft geen betoog dat buitenlandse investeringen -zowel vroeger als nu- belangrijk zijn voor Vlaanderen. De economische groei van de jaren zestig kwam grotendeels tot stand dankzij de buitenlandse investeringen. Op dit ogenblik nemen zij 59 percent van de industriële toegevoegde waarde voor hun rekening. Ondanks de "beweging" op economisch vlak en de mondiale opstelling van de bedrijven

zijn de buitenlandse investeringen, niet het minst inzake tewerkstelling, een belangrijke factor voor de economie van de Vlaamse regio.

Dit thema werd uitgebreid behandeld tijdens het debat over economische groei. Studies van ondermeer het VEV tonen aan dat Vlaanderen inzake buitenlandse investeringen de laatste jaren duidelijk achteruitgaat. Vlaanderen pikt slechts een bescheiden aandeel in -ongeveer 2 tot 4 percent- van buitenlandse investeringen uit de Verenigde Staten en Japan. In vergelijking met andere Europese landen zoals het Verenigd Koninkrijk maar vooral Nederland, scoort Vlaanderen bijzonder slecht. Nederland rijft 11 percent van de Amerikaanse en 13 percent van de Japanse buitenlandse investeringen binnen. Dit staat in schril contrast met het Vlaamse aandeel.

Omdat deze cijfers haaks staan op uw vrij optimistische gegevens over het aantal buitenlandse investeringen in Vlaanderen, wenst mijn fractie enige verduidelijking.

Mijnheer de minister-president, is het correct dat Vlaanderen "gemeeden" wordt door de buitenlandse investeerders ? Zo ja, om welke redenen ?

Moet men niet overwegen een investeringsbarometer te installeren die rekening houdt, enerzijds, met een aantal objectieve elementen zoals loonkost, wegeninfrastructuur, tele-

communicatie, expansiesteun en sociaal klimaat en, anderzijds met subjectieve elementen zoals de perceptie van de buitenlandse investeerder ? Op welke manier percipieert het buitenland onze regio als potentiële thuishaven voor nieuwe vestigingen ?

Is het correct dat de door Nederland gevoerde politiek inzake investeringsprospectoren intenser is zodat zij hun al dan niet vermeende troeven makkelijker kunnen uitspelen ?

De voorzitter : De heer Deprez heeft het woord.

De heer P. Deprez : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, collega's, de onstuitbare uittocht van Vlaamse ondernemingen naar de andere kant van de "grens" -vooral naar Noord-Frankrijk en Henegouwen- jaagt de grensgebonden Vlaamse regio's angst aan. Eventuele uitbreiding gebeurt over de grenzen heen en in sommige gevallen is er zelfs sprake van een volledige delocalisatie. Er bestaat wel een lijst van de recente evolutie in die zin, maar ik geloof niet dat deze de situatie voldoende nauwkeurig weergeeft. Wat me vooral zorgen baart, is dat de pers in dit verband de jongste tijd heel wat heeft gepubliceerd.

Het is niet gemakkelijk te bepalen wanneer men met investeringen zal beginnen wanneer men iets heeft gekocht of beslist heeft iets te doen, maar er is een sfeer ontstaan waardoor de publieke opinie ervan over-

Deprez

tuigd is geraakt dat hier een "totale uitverkoop" is ingezet, met name van West-Vlaanderen en vooral het zuidelijke gedeelte ervan, tot in Oost-Vlaanderen toe. Bedrijven uit die regio's trekken alsmear meer naar Henegouwen en Noord-Frankrijk. Wettelijk is daartegen hoegenaamd niets in te brengen, want men kan een vestigingsplaats vrij kiezen. Bovendien beroept men zich hiervoor op richtlijnen van de Europese Unie. Dat neemt evenwel niet weg dat het grote publiek weinig heil ziet in een dergelijke ontwikkeling waar het niets van snapt. Als we dan ook nog bedenken dat investeerders die in eigen streek iets wensen op te starten, eerst een massa hindernissen moeten nemen -als ze al een terrein weten te bemachtigen- dan ziet de toekomst er inderdaad erg somber uit. Als de publieke opinie eenmaal heeft uitgemaakt dat de eigen streek geen mogelijkheden meer biedt, dan komt ze daar niet meer op terug en trekken bedrijven gewoon weg.

Het mag dan wat ver zijn doorgedreven, toch toont het aan dat er dringend stappen moeten worden ondernomen om dat imago af te bouwen.

Men vreest dat buitenlandse investeerders steeds terughoudender zullen staan ten aanzien van eventuele investeringen in Vlaanderen. Bovendien trekken meer en meer bedrijven de grens over en verarmt economisch Vlaanderen zodoende, aangezien er geen nieuw "bloed" meer in de Vlaamse bedrijfsaders terechtkomt. Het weinige goede "bloed" dat er nog is verdwijnt bovendien.

Mijnheer de minister-president, u neemt zich voor een beleid te voeren om deze evolutie in goede banen te leiden. Toch dring ik erop aan dat u erop toeziet dat, ten eerste, degelijke vestigingsterreinen worden afgebakend in Vlaanderen en, ten tweede, de nodeloos ingewikkelde procedures voor investeerders worden vereenvoudigd, om een bedrijfsvriendelijk klimaat te scheppen. De wil om

in Vlaanderen te investeren verdient een stimulans. De investeerder moet inzien dat hier de beste arbeidskrachten wachten en niet langer soelaas zoeken over de grenzen heen. Ik weet dat u daaraan werkt, maar vraag u nog even de mogelijkheden toe te lichten.

De voorzitter : De heer Sleenckx heeft het woord.

De heer J. Sleenckx : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, collega's, in verband met de delokalisatie ga ik akkoord met de stelling van de voorgaande spreker ; er is inderdaad een enorme uitvloeijing van kapitaal naar de streek van Rijsel.

Mijnheer de minister-president, ik herinner u aan het feit dat mensen uit de Oostbloklanden die in Vlaanderen wilden investeren dat uiteindelijk niet hebben gedaan wegens problemen inzake het visum. Ik heb u naar aanleiding van de discussie rond de begroting de vraag gesteld wat ter zake zou worden ondernomen. U beloofde een oplossing tegen 24 maart. Ondertussen heb ik alweer moeten vaststellen dat mensen uit de Oekraïne heel wat moeilijkheden ondervinden in verband met hun visum, en daarom naar een ander land uitwijken. Als een buitenlander de intentie heeft om in Vlaanderen te investeren — een optie die u, mijnheer de minister-president, zeer goed promoot — moeten hem daartoe de nodige faciliteiten worden geboden. Als het visum hierin een probleem vormt, moet er met de federale regering naar een oplossing worden gezocht.

Mijnheer de minister-president, ik veroorloof mij het volgende voorstel te doen : als ik via mijn contacten met de Oostbloklanden op de hoogte wordt gebracht van een probleem, speel ik de zaak onmiddellijk door aan uw kabinet, zodat uw diensten meteen kunnen ingrijpen. Ik vind het namelijk heel jammer dat mensen zich hier niet kunnen vestigen

wegens de visumproblemen en uitwijken naar bijvoorbeeld Duitsland.

De voorzitter : De heer Weyts heeft het woord.

De heer J. Weyts : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, collega's, ik wil mij aansluiten bij de tussenkomst van collega Deprez.

De Westvlaamse ondernemers voelen zich inderdaad benadeeld inzake hun concurrentiepositie met andere regio's. Een investering in Henegouwen komt op dit ogenblik neer op een toelage van 28 percent die niet meer moet worden terugbetaald na fiscale voordelen. Dit is een vorm van oneerlijke concurrentie. Ik heb het dan nog niet over de regio Noord-Frankrijk die een enorme aantrekkingskracht uitoefent op onze bedrijven.

De meest gehoorde klacht betreft de tijdsduur die men nodig heeft om een investeringsdossier af te werken. In Henegouwen is een volledig investeringsdossier in drie weken volledig afgewerkt. Alle diensten worden hierin betrokken, en het grote voordeel is dat één ambtenaar zich bezighoudt met het vervullen van alle formaliteiten voor alle verschillende departementen en diensten. Welnu, ik stel voor dat ook in Vlaanderen één ambtenaar wordt aangesteld die als coördinator optreedt wanneer een bepaald bedrijf zich hier wenst te vestigen of er wil investeren.

Een ander bezwaar is de rechtsonzekerheid die heel wat bedrijven ervan weerhoudt in Vlaanderen te investeren.

De voorzitter : Mevrouw Nelis-Van Liedekerke heeft het woord.

Mevrouw L. Nelis-Van Liedekerke : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, ik zal mijn uiteenzetting kort houden omdat er reeds veel elementen, die onze concurrentiepositie ten opzichte van de

Nelis-Van Liedekerke

rest van de wereld in het gedrang brengen, werden aangehaald.

Ik sluit mij aan bij de heer Weyts, die terecht heeft opgemerkt dat het behandelen van de dossiers vanuit het buitenland zeer veel tijd in beslag neemt.

Bovendien rijzen in sommige regio's, vooral in Zuid-Oost-Vlaanderen, nog heel wat andere problemen. Deze problematiek werd trouwens reeds aangehaald in een vorige interpellatie van de heer Laverge over delocalisatie. Bepaalde groepen verzetten zich tegen de uitbreiding — hoe gering ook — van ambachtelijke- en KMO-gebieden.

Mijnheer de voorzitter, ik heb een interpellatieverzoek ingediend in verband met een zeer concreet geval van oneerlijke concurrentie ten gevolge van subsidies van de Europese Unie die door het Waalse Gewest aan sommige bedrijven uit Zuidoost-Azië worden toegekend.

Ik wil de nadruk leggen op deze ernstige bedreiging waardoor bepaalde bedrijven het mes op de keel wordt gezet en de tewerkstelling in gevaar wordt gebracht.

De voorzitter : De heer Wymeersch heeft het woord.

De heer F. Wymeersch : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, onze kersverse minister Peeters verklaarde vorige week toen hij zijn beleidsintenties naar voren bracht, dat hij weinig concrete initiatieven kan nemen in verband met het tewerkstellingsbeleid. De reden hiervan is dat wij onze ideeën niet altijd ten uitvoer kunnen brengen omdat wij voortdurend rekening moeten houden met de federale regelgeving.

Hoewel Vlaanderen gekend is voor het leveren van kwaliteit en voor de flexibiliteit van zijn bedrijfsleiders en arbeidskrachten en niettegenstaande het feit dat wij over enorme troeven beschikken op het vlak van de omge-

vingsfactoren — onze ligging in West-Europa —, worden deze voordelen toch niet optimaal benut.

Wij worden geconfronteerd met een vorm van rechtsonzekerheid, waarmee terdege rekening moet worden gehouden. Deze rechtsonzekerheid wordt gevoed door de wisselende regelgevingen van de federale regering terwijl onze eigen regelgevingen vooral zijn toegespitst op het milieu. Ten slotte hebben wij af te rekenen met de zware arbeidskost die op ons bedrijfsleven rust en die een grote handicap betekent bij het aanmoedigen van binnen- en buitenlandse investeringen.

Wij constateren een gebrek aan soepelheid bij het behandelen van de dossiers.

Mijnheer de minister-president, hebben wij ook geen gebrek aan fierheid en aan geloof in eigen kunnen? Moeten wij ons niet meer offensief — zelfs arrogant — gedragen om de buitenlandse investeerders naar Vlaanderen te lokken?

De voorzitter : Mijnheer de minister-president, ik wil mijn persoonlijk standpunt toelichten inzake de buitenlandse investeringen in Vlaanderen.

Tijdens de hoorzitting met het VEV is duidelijk gebleken dat Vlaanderen ter zake heel wat handicaps ondervindt.

Zonder het beleid van de prospectoren in vraag te stellen, beklemtoon ik dat een sterke verkoopstrategie niet veel uithaalt als het aangeprezen produkt niet goed is. Vlaanderen moet een inspanning leveren om het produkt te verbeteren. Bepaalde collega's hebben tijdens hun tussenkomsten gewezen op de delocalisatie die nauw aansluit met vernoemde problematiek. Tijdens het debat over de delocalisatie hebt u terecht opgemerkt dat het buitenland miljarden heeft geïnvesteerd in Vlaanderen. Cijfers over tewerkstelling tonen echter een ander beeld en maken duidelijk dat Vlaamse bedrijven

steeds meer geneigd zijn uit te wijken.

Tijdens hun tussenkomsten hebben de collega's Deprez en Weyts de vinger op de gevoelige plek gelegd en gewezen op de contradictorische politiek van de Vlaamse regering. Het heeft geen zin buitenlandse bedrijven aan te trekken terwijl de eigen bedrijven zich elders vestigen. Zij vragen de regering maatregelen te nemen om bedrijven in eigen streek te houden.

Men mag, mijns inziens, niet de fout begaan de schuld voor het gebrek aan belangstelling van de buitenlandse investeerders af te schuiven op de pers die de problematiek zou opschroeven.

Het probleem is reëel en wordt steeds acuter. Ik geef het voorbeeld van Zuid-West-Vlaanderen. Na de eerste uitwijkingsgolf van de bedrijven naar Noord-Frankrijk die 25.000 jobs heeft gekost, stelt men op dit ogenblik een "trek" naar Henegouwen vast. Deze delocalisatie veroorzaakt niet alleen verlies aan tewerkstelling, de nieuwe hoogtechnologische investeringen komen Vlaanderen niet ten goede.

Alhoewel ik mij aansluit bij de door collega Weyts opgesomde oorzaken van delocalisatie, vestig ik uw aandacht op een belangrijke factor.

Mijnheer de minister-president, het beleid van de Vlaamse regering mist coördinatie! Het beleid inzake Ruimtelijke Ordening is niet afgestemd op het Milieubeleid.

Het gebrek aan beschikbare terreinen is een van de belangrijkste redenen waarom potentiële investeerders uit Zuid-West-Vlaanderen wegtrekken. Zuid-West-Vlaanderen heeft de Vlaamse regering gevraagd 300 hectaren industriezone vrij te maken. Van de 130 hectaren die werden toegekend, waren er reeds meer dan 90 hectaren in gebruik. Dit betekent dat de Vlaamse regering slechts 40 hectaren heeft vrijgemaakt.

Voorzitter

Mijn contacten als lid van de raad van bestuur van de Kamer van Koophandel van Kortrijk met bedrijfsleiders bevestigen dit standpunt. Zij hebben geen andere keuze.

Mijnheer de minister-president, ik herhaal dat het beleid van de Vlaamse regering ter zake niet eenduidig is. Terwijl u voorstander bent van investeringen in eigen streek, is uw collega Kelchtermans voortdurend in de weer om industriezones om te vormen tot huisvestingsgebieden of groene zones. Het milieubeleid gaat evenmin vrijuit. Het milieubeleid is niet alleen onoverzichtelijk, het legt ook buitensporig hoge belastingen op zodat de bedrijfsleider een ware "lijdensweg" moet afleggen om een vergunning te verkrijgen.

Mijnheer de minister-president, ik doe een dringende oproep niet voorbij te gaan aan deze nijpende problematiek. Het bedrijfsleven is niet gediend met mooie slogans en goede voornemens.

Men hoort dikwijls de kritiek dat de mentaliteit in Wallonië en van de ambtenaren aldaar mak is en bedrijfsonvriendelijk. Ik beweer het tegendeel. Wallonië spant zich enorm in om het de bedrijfsleiders naar hun zin te maken. De Vlaamse ambtenaren kunnen heel wat opsteken van de dienstverlening van hun Waalse collega's.

Zonder het belang van de buitenlandse investeringen voor Vlaanderen in twijfel te trekken, beklemtoon ik de noodzaak maatregelen te nemen om de eigen bedrijven in de regio te houden.

Minister-president Van den Brande heeft het woord.

Minister-president L. Van den Brande : Mijnheer de voorzitter, u brengt een aantal aspecten naar voren die helemaal niet nieuw zijn en bovendien niet met de feiten stroken.

Voorzitter, collega's, ik ben ervan overtuigd dat de leden van de commissie, net als ikzelf, het belang van binnenlandse én buitenlandse investeringen erkennen. De vooropgestelde alternatieven zijn evenwel niet altijd zo vanzelfsprekend. Investeringsin het kader van de economische activiteit hebben in eerste instantie natuurlijk een rechtstreekse invloed op de tewerkstelling, maar ze verdienen vooral onze aandacht omwille van de grote mogelijkheid tot overdracht van technologie en know-how.

Wat tewerkstelling betreft, moeten we onder ogen durven zien dat investeringen niet in dezelfde mate banen opleveren als tien of twintig jaar geleden. Vroeger betekende "full employment" dat de werkloosheid ongeveer 2,5 tot 3 procent bedroeg. Het lijkt er vandaag sterk op dat in de toekomst dit begrip in gunstige economische omstandigheden een werkloosheidspercentage van 10 tot 12 procent zal inhouden. De directe tewerkstellingseffecten van dikwijls aanzienlijke investeringen zijn meer dan eens marginaal, omdat het gaat om "rationalisatie-investeringen", ecologische of herschikingsinvesteringen of groepsgewijze rationalisatie. Vooral bij kapitaalintensieve investeringen merken we dat bijvoorbeeld een inbreng van 10 miljard frank, slechts 70 tot 80 nieuwe arbeidsplaatsen creëert. Dat betekent niet dat bij het opstarten van dergelijke initiatieven er geen tewerkstelling bijkomt, maar het wordt nooit meer zoals vroeger.

Toen deze regering aantrad, besloot ze, met onder meer uw steun, af te stappen van het subsidiëringssysteem en over te schakelen op een "economisch omgevingsbeleid". Drie jaar geleden trokken we daarvoor 15 miljard frank uit. Nu wordt in 5,7 miljard frank voorzien. Deze bedragen werden intussen aangewend om de inspanningen inzake infrastructuur, onderzoek en ontwikkeling te stimuleren. Dit is overigens de enige weg die naar een gunstiger

en duurzaam omgevingsklimaat kan leiden.

De rechtstreekse steun aan ondernemingen blijft hoofdzakelijk bestemd voor strategische investeringsprojecten en het aantrekken van buitenlandse input. De dienst Investeren in Vlaanderen (FIOC) en de Afdeling Economisch Ondersteuningsbeleid van de Administratie Economie werden uitdrukkelijk een actievere rol toebedacht bij het inhalen van buitenlandse investeerders. Dat moet vooral gebeuren door een doeltreffender procedureel optreden en door het voor de dag komen met een totaalaanbod van steun, onderzoek en ontwikkeling, opleiding, fiscaliteit en bedrijfsterreinen. Het werktempo moet bovendien worden opgevoerd.

Ik besef dat bepaalde aspecten van het beleid ter zake nog voor verbetering vatbaar zijn, maar ik kan niet goedkeuren dat kritiek wordt gespuid naar de gemeentebesturen. U beweert dat ze buitenlandse investeerders onhandig en onvriendelijk verwelkomen. Ik hoor wel wat anders. Een aantal Japanners merkte onlangs op dat zij absoluut niet onder de indruk zijn van een subliem diner, maar wel van de wijze waarop de gemeenten of andere diensten hen zakelijk opvangen en begeleiden. Ik maak hierbij geen onderscheid tussen het noordelijke en zuidelijke landsgedeelte.

Gisteren nog zat ik om de tafel met de directeurs-generaal van de GOM's en we besloten gezamenlijk één ombudsdienst, een "antenne", op te richten per gewestelijke ontwikkelingsmaatschappij om een geïntegreerd dossierbeleid te kunnen voeren. We koesteren grote verwachtingen voor dit systeem.

Ik som ter verduidelijking ook eens wat feiten op. Op het niveau van de kleine ondernemingen -het gaat hier om de voorbije twee jaar, want we zijn nu pas stilaan weer aan het opklimmen uit het economische dal waarin we waren terechtgekomen - konden we op 7,2 miljard frank aan

Van den Brande

buitenlandse investeringen rekenen. Dat was goed voor zowat 1.600 arbeidsplaatsen. Wat de middelgrote en grote bedrijven betreft, beliepen deze investeringen 120 miljard frank, wat 5.500 nieuwe jobs opleverde. Dit behelst in totaal dus 7.000 blijvende banen over de vermelde periode gespreid. Deze cijfers vormen evenwel slechts een fractie van de investeringen die tijdens de referentieperiode tot stand kwamen, omdat ze enkel slaan op investeringen waarbij de FIOC heeft bemiddeld.

Ik ben er vervolgens van overtuigd dat de investeringsseminaries die we op verscheidene plaatsen in de hele wereld hebben gehouden, wel degelijk vruchten hebben afgeworpen. Op de "investeringspromoting" van Vlaanderen is dus niets aan te merken. Om deze bewering te staven, kan ik 25 belangrijke buitenlandse investeringen aanhalen waarover recent een beslissing is genomen. Voor Vlaanderen hebben geopteerd BF Goodrich, Chrysler, Coromed, Fisher Scientific, Haemonetics, Kay Chemical, Kimre, Nike, Plextor, BOSE, Lanier, Transwitch, Westvaco, allen uit de USA. Uit Japan komen AGT-Sega, Mitsui, OSK, Mititoyo, NOF, CMK, Nissan Diesel, Sumitomo en JSR Electronic, terwijl Olivine uit Singapore, Brain Power uit Taiwan en Hyundai uit Korea eveneens hun opwachting maken. Deze laatste is van groot belang, want voor het eerst sinds 25 jaar besloot het management dat Hyundai behalve te distribueren, nu ook zou assembleren in België. Dat zorgt alweer voor 500 nieuwe arbeidsplaatsen.

Ondanks het slechte economische gegeven van de voorbije jaren hebben wij een kentering kunnen te weeg brengen ; getuigen hiervan : investeringen ten belope van meer dan 100 miljard frank en de creatie van 7.000 arbeidsplaatsen. En hier houdt het niet op ; wat mogelijke beslissingen betreft, liggen op dit ogenblik dossiers voor ten belope van 8 mil-

jard frank met de creatie van 1.500 arbeidsplaatsen.

Wij moeten ons echter hoeden voor een zelfvervullende profetie die inhoudt dat er geen enkele troef in Vlaanderen naar voren zou kunnen worden gebracht. Economie is immers een vreemd gegeven dat zich soms irrationeel gedraagt. Als wordt gesteld dat het slecht gaat, riskeert het inderdaad ook slecht te gaan, wat niet wil zeggen dat als men zegt dat het goed gaat, het ook goed gaat. Daarom vond ik het nuttig deze cijfers aan te halen, en ik ben van mening dat de kentering zich doorzet.

Dat maakt mij echter niet blind voor de bijzonder harde concurrentie vanuit Nederland, het Verenigd Koninkrijk en Noord-Frankrijk, met daaraan gekoppeld Henegouwen. Het zou vanuit Vlaanderen onverstandig zijn geweest om te stellen dat Henegouwen moet worden erkend als doelstelling-1 gebied. Bovendien hadden wij daarin niets te zeggen. Het is overigens niet zo aanlokkelijk dat Henegouwen met zijn parameters als doelstelling-1 gebied zou worden erkend.

De erkenning als doelstelling-1 gebied van Henegouwen is een afwijking geweest van de Europese Commissie. Dit mag echter niet met zich meebrengen dat men Europese middelen misbruikt om een aantal bestaande ondernemingen weg te trekken.

De hele delocalisatieproblematiek zit nogal genuanceerd in elkaar, en er bestaan zeker drie stramien van bedrijven die delocaliseren.

Er is de delocalisatie "pur sang" : men stopt de activiteit, en start elders op.

Er bestaat ook de delocalisatie waarbij de activiteit behouden blijft maar er een overname plaatsgrijpt.

Een andere mogelijkheid kan zijn dat men een nieuwe markt opzoekt, en dat men om die reden een bijko-

mende vestiging neerpoot in een ander gebied.

De definitieve beslissing ligt voor, waarbij Zuid-West-Vlaanderen zou worden beschouwd als een bufferzone. Dit maakt een hogere expansie steun mogelijk in deze omliggende ontwikkelingszones.

De handicap voor Vlaanderen is zonder enige twijfel het subsidiegeven. In de Belgische context spelen niet alleen de Europese subsidies maar ook een aantal scheeftrekkingen in de sociale zekerheid mee. Men kan zich dan afvragen of de accumulatie van voordelen redelijk is en in verhouding staat tot de draagkracht van de twee deelstaten.

Wij moeten overwegen een aantal maatregelen van fiscale en parafiscale aard te bespreken met de federale regering. De economische ontwikkeling van de deelstaten kan niet worden verhinderd door federale regelgeving. Wij hebben er bijvoorbeeld drie jaar op aangedrongen dat de regeling over de distributiecentra federaal zou worden aangepast. Eindelijk is het ook gebeurd en de eerste resultaten zijn een feit.

Volgende troeven zijn ongetwijfeld aanwezig : hoge arbeidsproductiviteit, sociale rust, taalvaardigheid op de werkvloer, degelijke infrastructuur en een overheidsbeleid dat zich richt op het aantrekken van buitenlandse investeerders. Dat zijn internationaal gezien onze troeven, maar daartegenover staan ook enkele handicaps.

Ik deel de zorg van de commissie dat er een grotere coherentie moet komen in het economische beleid aan de ene kant en de regelgeving aan de andere kant. Volgens mij vormt de milieureglementering geen probleem. Zwitserland en Canada hebben wat de milieuregelgeving betreft striktere bepalingen dan ons. Zij spelen dit echter uit als economische troef, gesteund op ecologische duurzaamheid.

Van den Brande

Wellicht moeten wij meer geleid deze regelgeving in rechtszekerheid omzetten. Een Amerikaans bedrijf dat zich hier wil vestigen, ondervindt geen hinder van de regelgeving, wel van het feit dat er onvoorzien tussentijdse aanpassingen zijn gebeurd. Het mag echter geen pleidooi zijn vanuit de economie om de regelgeving inzake milieu op een lager pitje te zetten.

De beslissingen inzake de expansie steun worden door de Vlaamse Administratie binnen een termijn van twee tot drie weken getroffen. De indianenverhalen over een maandenlange omlooptijd van de dossiers zijn dus niet gesteund op de feiten, hoe mooi ze ook mogen klinken.

Anderzijds moeten wij rekening houden met de procedures die moeten worden gerespecteerd op het vlak van de ruimtelijke ordening. Minister Kelchtermans, die al te vaak als hoofdschuldige wordt aangewezen, heeft de drie fasen in de gewestplanwijzigingen teruggebracht tot twee fasen. Er gaat geen enkele week voorbij zonder dat wij selectief gewestplanwijzigingen realiseren. Mijnheer de voorzitter, u hebt zelf het verzoek om meer dan 300 hectaren vanwege het arrondissement Kortrijk aangehaald. Over deze materie zijn de meningen verdeeld. Ik heb twee jaar geleden aan elke GOM de opdracht gegeven om de noodzakelijke bedrijfsruimte voor de komende vijf jaar op te geven. Thans beschikken wij over deze gegevens. Een oppervlakte van 130 hectaren werd vatbaar verklaard voor herziening.

Wij hebben vorige week het gewestplan leper aangepast en 15 hectaren extra ter beschikking gesteld voor industriële vestigingen. Ik kan u de hele reeks van gewestplanwijzigingen aanhalen, die op een selectieve manier werden gerealiseerd. Hieruit blijkt dat wij proberen rekening te houden met de reële bekommernissen. Ik geef toe dat het niet altijd

een kwestie is van subsidies. Er moet worden nagegaan of het mogelijk is een nieuw bedrijf of een bijkomende activiteit in een bepaald gebied in te planten.

Voorts hebben wij beslist om FIOC — het investeren in Vlaanderen — te versterken. Op dit ogenblik is bij het Vast Wervingssecretariaat een procedure aan de gang om zowel de binnendienst in Brussel als de buitendiensten te versterken. Het aantal investeringsprospectoren zal worden verdubbeld op de plaatsen waar deze mensen het meest dringend nodig zijn. Onze inspanningen voor het aantrekken van buitenlandse investeringen blijven gericht op de Verenigde Staten en op Japan, Korea en een gedeelte van Zuidoost-Azië. De investeringsprospectoren werden op deze plaatsen verdubbeld. Bovendien zullen er technologie-agenten worden aangesteld en moet de binnendienst worden versterkt.

De idee die mij heeft gebracht tot het nemen van deze beslissingen heeft te maken met de aantrekkelijkheid van Vlaanderen als investeringsland en zal het hoofdthema vormen op het Tweede Vlaams Economisch Forum dat eind mei, uiterlijk begin juni zal worden ingericht. Bij deze gelegenheid zal worden besproken welke regelgevingen er op federaal vlak moeten worden aangepast.

De fundamenteel vernieuwde aanpak van het economisch beleid, die een duidelijke trendbreuk met het verleden vertoont, moet ons alert houden. Ik geef toe dat er verbeteringen moeten worden aangebracht, maar ik heb ook verwezen naar beslissingen en feiten die aantonen dat er mogelijkheden blijven.

De aandacht werd gevestigd op het aandeel van Vlaanderen in de toename van de nieuwe buitenlandse investeringen in België. De buitenlandse investeringen zijn waarschijnlijk voor 72 procent op Vlaanderen gericht. De Amerikaanse investeringen in Vlaanderen zijn in 1992-1993

verdrievoudigd. Er werd een afspraak gemaakt met het Waalse Gewest om het aantrekken van buitenlandse investeerders in beide gewesten te coördineren.

Wat de punctuele vraag van de heer Sleenckx over de vergunningen en de visa betreft, kan ik bevestigen dat er in maart 1994 een regeling werd uitgewerkt. Ik ga ermee akkoord dat men mij onmiddellijk verwittigt wanneer een bepaald dossier niet kan worden opgelost conform deze regeling. Minister Wathélet heeft beloofd dat de aanvragen op dit vlak volkomen normaal zullen worden behandeld.

De voorzitter : De heer Sleenckx heeft het woord.

De heer J. Sleenckx : Mijnheer de minister-president, het is normaal dat potentiële buitenlandse investeerders eerst ter plaatse poolshoogte komen nemen om te zien welke mogelijkheden er kunnen worden geboden. Het probleem is dat zij soms maandenlang moeten wachten op de toekenning van een visum, met het gevolg dat zij besluiten elders te investeren.

De voorzitter: De heer Deprez heeft het woord.

De heer P. Deprez : Mijnheer de minister-president, de bufferzone waarover u hebt gesproken, lijkt mij bijzonder interessant. Betekent dit dat men bij investeringen in eigen streek een verhoogde expansiesteun kan ontvangen mits de goedkeuring van de Europese Unie ? Heeft de Europese Unie haar goedkeuring reeds gegeven ?

Minister-president L. Van den Brande : Hieromtrent werd reeds een principiële toezegging gedaan. Ik verwacht heel binnenkort de formele toezegging.

De gevolgen hiervan zijn niet onbelangrijk. De doelstellingen 1 en 2 zijn afgebakend. De commissie moet de ontwikkelingszones of expansiezones vastleggen, die niet noodzakelijk

Van den Brande

hoeven samen te vallen met de respectievelijke doelstellingszones. Men heeft er mij herhaaldelijk op gewezen dat er een bufferzone tot stand moest worden gebracht om te vermijden dat men in doelstelling 1 of 2 zou terechtkomen inzake rechtstreekse Europese subsidies voor infrastructuur of andere ontwikkelingen. Het verschil is dat het percentage van het subsidie-equivalent binnen de door ons vastgelegde budgettaire massa aanzienlijk kan worden verhoogd.

Zodra er dienaangaande een formele beslissing is genomen, zal ik de commissie hiervan op de hoogte brengen.

De heer P. Deprez : Mijnheer de minister-president, wat is de precieze taakomschrijving van de ombudsman-vrouw per GOM ?

Minister-president L. Van den Brande : Op dit ogenblik legt men de laatste hand aan de concrete taakomschrijving van de ombudsman-vrouw per gewestelijke ontwikkelingsmaatschappij. De Vlaamse regering streeft een betere coördinatie na van de verschillende regelgevingen inzake milieu en economische expansie. Men voorziet in drie basisopdrachten : de informatie, de begeleiding van kandidaat-investeerders en de feed-back inzake regelgeving.

De Vlaamse regering zal de bestaande databanken beter op elkaar afstemmen zodat een operationeel informatiepakket tot stand komt.

De taakomschrijving van de ombudsman-vrouw zal worden opgenomen in de richtnota 1995-96 voor de GOM's.

De heer P. Deprez : Is het correct dat de ombudsman-vrouw een specifieke taak heeft inzake informatie en begeleiding van kandidaat-investeerders ?

Minister-president L. Van den Brande : Inderdaad.

De voorzitter: Mijnheer de minister-president, uw beleidsvisie inzake de ombudsman-vrouw verbaast mij. Zullen zij het gras niet wegmaaien voor de voeten van de eerder opgerichte streekplatforms en -managers ?

Minister-president L. Van den Brande : Zeker niet.

De streekplatforms hebben als opdracht een samenhangend streekbeleid uit te werken en prioriteiten vast te leggen. De GOM-ombudsman-vrouw staat ter beschikking van de verschillende streekplatforms, maar heeft een specifieke taak.

De voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer A. Denys : Mijnheer de voorzitter, het antwoord van de minister-president verwondert mij. Zijn concrete voorstellen inzake de bufferzone en de ombudsman-vrouw doen mij denken aan oude wijn in nieuwe zakken.

De bufferzone is niet meer of niet minder dan een verhoging van de subsidies op subregionaal vlak. Ik vrees dat dergelijke maatregel een opbod van expansiesteun zal veroorzaken. Collega Laverge heeft niet gevraagd dat de Vlaamse regering de subsidies verhoogt ; hij is wel voorstander van betere omkaderingsfactoren zoals een uitbreiding van de industriezones.

Het woord "ombudsman-vrouw" dekt op dit ogenblik vele ladingen : in Voeren verzekert het betere faciliteiten voor de Franstaligen ; in deze context is het een synoniem voor streekmanager.

Mijnheer de minister-president, deze zogenaamde remedies hebben in het verleden bewezen weinig doeltreffend te zijn.

Ik geef twee voorbeelden van instellingen -die men niet kan verdenken aan te leunen bij het liberaal gedachtingoed- die kritiek leveren op het gevoerde beleid .

Ten eerste, het VEV-document "Op weg naar groei" legt een aantal pijnpunten van de Vlaamse economie bloot. Omdat het VEV-document niet alleen gebaseerd is op de patronale bekommernissen maar steunt op een algemeen bekommernis inzake welvaart en welzijn in Vlaanderen is het, mijns inziens, zeer waardevol.

Ten tweede, de voorzitter van het directiecomité van de Generale Bank, de heer Chaffart heeft vorige week verklaard dat het gebrek aan bekendheid in het buitenland van de Vlaamse produkten een van onze grootste zwakheden is. Dit betekent dat ons promotiebeleid fout loopt.

Mijnheer de minister-president, welke initiatieven heeft de Vlaamse regering reeds genomen om samen te werken met de federale overheid en de andere gewesten ? Spijts alle verworvenheden van het Sint-Michielsakkoord, moet men durven toegeven dat de Vlaamse regering inzake economisch beleid en het daaraan verbonden tewerkstellingsbeleid niet in staat is dit beleid op haar eentje te voeren. Vlaanderen kan niet op zijn eentje optreden.

Met andere woorden, de Vlaamse overheid zal er niet in slagen alleen effectief op te treden. Zolang geen nieuwe stappen worden gezet inzake de staatsvorming zijn gesprekken met de federale overheid onvermijdelijk.

Hoe worden de afspraken inzake promotie gemaakt ? We stellen vast dat we op dit gebied, ondanks alle mooie verdragen, met een lege doos pronken.

Het VEV-document maakt bovendien gewag van een aantal grote zwakheden. Ten eerste werkt men binnen een ongunstig ondernemingsklimaat. De ondernemingszin is danig afgezwakt, maar hoe pakt de Vlaamse overheid dit aan ?

Ten tweede ligt de kostenfactor in Vlaanderen veel hoger. Lonen, energie, transport, financiering, bouw- en huurkosten zijn factoren die de over-

Denys

heid weliswaar niet in de hand heeft, maar die toch op een of andere manier politiek kunnen worden benaderd. Ze zijn mede oorzaak van het ongunstige investeringsklimaat dat ons in de ban houdt.

Ten derde merkt het VEV ook op dat de vestigingsfactoren in Vlaanderen niet aantrekkelijk zijn. Handicaps zoals bereikbaarheid, de macro-economische omgeving, beschikbaarheid van industrieterreinen, enzovoort, stoten investeerders af.

Ten vierde blijven onderzoek en ontwikkeling ver beneden peil. Tijdens de besprekingen omtrent het Sint-Michielsakkoord was iedereen het erover eens dat met betrekking tot deze aspecten een coördinatie moest worden bedongen. Nu blijkt dus dat daar nog niets is van terechtgekomen.

Ten slotte is de risicokapitaalmarkt eveneens een ondermaatse bedoening, zeker wanneer we een vergelijking maken met wat er bijvoorbeeld in Nederland gebeurt inzake de pensioenfondsen.

Kunnen we een andere weg inslaan, de huidige evolutie ombuigen? Zolang we er niet in slagen een positieve trend in te zetten, zal de twijfel bij de mensen op het terrein die met de economie bezig zijn, blijven toeneemen, zelfs tegen de achtergrond van een betere internationale conjunctuur.

U pareert met een zogenaamde bufferzone, maar ik voorspel dat dit de aanleiding zal vormen voor het aanzwengelen van een nieuwe subsidie-politiek. Ook de idee van ombudsmensen is al een aanwijzing dat er weer politieke benoemingen op til zijn. Daar gaat het hier evenwel niet om. Ik wil weten welke stappen u van plan bent te ondernemen om in overleg met de federale overheid én met Wallonië een nieuwe mentaliteit te promoten en zodoende de essentiële zaken aan te pakken. Als dat

niet snel gebeurt, zullen nog heel wat bedrijven het hazepad kiezen en zullen buitenlandse investeerders nog minder geneigd zijn hier te investeren.

De voorzitter : De heer Wymeersch heeft het woord.

De heer F. Wymeersch : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, ik merk tot mijn grote vreugde dat u erkent dat aan bepaalde tekortkomingen moet worden verholpen. U bent blijkbaar ook bereid te werken aan de rechtszekerheid, onder meer wat de milieuwetgeving betreft en aan een diepgaande reorganisatie van de ruimtelijke ordening.

Eén zaak is nog niet echt duidelijk. U stelt zelf vast dat Vlaanderen ten aanzien van andere regio's, zoals Henegouwen, met grote handicaps kampt. Ik refereer hiermee aan de subsidiëringpolitiek en de extra-last van de verschillen in het gevoerde beleid inzake de parafiscaliteit -de sociale zekerheid dus.

U hebt aangekondigd dat u contact zult opnemen met de federale overheid teneinde parafiscale maatregelen uit te stippelen ten gunste van Vlaanderen en de Vlaamse economie. Worden dit diepgaande en verregaande gesprekken of wilt u alleen de scherpe randjes afronden? Wat zal de essentie zijn van uw vragen? Hoever gaan uw voorstellen en worden wij bij deze zaak betrokken? Welke conclusies zult u trekken, ook ten aanzien van de "andere partij", met name Wallonië?

De voorzitter : De heer Taylor heeft het woord.

De heer J. Taylor : Mijnheer de minister-president, ik had nog een aanvullende vraag in verband met de beschikbaarheid van industrieterreinen. Zijn er cijfers bekend over de beschikbare terreinen?

Minister-president L. Van den Brande : Mijnheer de voorzitter, collega's,

ik zal de commissie een geactualiseerde nota bezorgen. Het beeld dat ons ter zake werd geschetst was niet eenduidig, het verschilde nogal van subgewest tot subgewest. Er wordt echter bijna continu nagegaan wat er beschikbaar is en wat de behoefte is.

Mijnheer Denys, ik verwijs naar een vorig document van het VEV waarin zij hun behoeften hadden opgegeven. Maar mijns inziens moet dat de discussie niet zijn. De waarheid zal waarschijnlijk ergens in het midden liggen. Ik zal u een aantal gegevens bezorgen zodat kan worden vastgesteld welke de vragen zijn die vanuit de GOM's of vanuit het VEV worden gesteld.

Mijnheer Wymeersch, het is inderdaad juist dat een aantal zaken bestendig moeten worden bijgestuurd. Ik geef u de vier thema's aan van het Tweede Vlaams Economisch Forum.

Het eerste thema is de problematiek van de pensioenfondsen.

Het tweede behandelt de problematiek van de fiscaliteit vanuit onze economische bevoegdheden.

Het derde thema spitst zich toe op de vennootschapswetgeving gekoppeld aan de economische ontwikkeling. Het vierde thema bestudeert de werknemersparticipatie in een breder verband.

Wij zullen de leden van de commissie de nodige informatie ter beschikking stellen, en alle leden zijn ook welkom op dit forum. Vermits het een forum is, zullen wij van gedachten kunnen wisselen, maar ik zal u te gepasten tijde inlichten over de voorbereiding van een en ander. Ik heb aan een aantal mensen de opdracht gegeven elk van deze vier thema's uit te diepen.

Mijnheer Denys, ik ben toch verrast door uw tussenkomst. Ik heb twee elementen aangehaald uit de problematiek van de buitenlandse investeerders : de bufferzones binnen het vastgelegde pakket van 5,7 miljard

Van den Brande

frank expansiesteun en de krijtlijnen van de Europese commissie. Er kan dus geen sprake van opbod zijn. Er wordt overgegaan tot herschikking. Waar de nood het hoogste is, moet buffering mogelijk worden gemaakt. Vanuit alle fracties is er uitdrukkelijk gesteld dat er een oplossing moet worden gezocht om de concurrentie vanuit Henegouwen en Noord-Frankrijk het hoofd te bieden.

Er zullen geen bijkomende aanwervingen plaatsgrijpen bij de ombudsdienst van de GOM's, een en ander zal gebeuren binnen het huidige personeelsbestand via heroriëntatie.

Waarschijnlijk hebt u de mogelijkheid gehad mijn beleidsbrief Economie 95 door te nemen en te bestuderen. Inzake het ondernemingsklimaat is er geen enkele Vlaamse of federale regering — ook niet met liberalen in die regeringen — die niet met woorden maar in de feiten deze trendbreuk tot stand heeft gebracht.

De investering op het vlak van infrastructuur is in de periode 1980-1998 tijdens het bewind van een liberaal minister gedaald met 25 percent. Thans zijn wij nog altijd bezig met een inhaaloperatie op dit vlak — al is het maar om het patrimonium opnieuw in fatsoenlijke staat te brengen. Ik heb het dan nog niet over de noodzaak tot uitbreiding van de infrastructuur.

Na een desinvestering van 25 percent in de periode 1980-1988 hebben wij de ambitie om in een meerjarenprogramma supplementaire middelen te bieden aan de infrastructuur die ten goede zullen komen aan alle ondernemingen en niet behoren tot de subsidiëring van bepaalde ondernemingen.

Wat onderzoek en ontwikkeling betreft, meen ik mij te herinneren dat er vroeger een vice-eerste minister is geweest, die ook verantwoordelijk was voor het wetenschapsbeleid. Wij zijn niet verantwoordelijk voor

de desinvestering in onderzoek en ontwikkeling, integendeel. In vergelijking met twee jaar geleden zijn de kredieten voor onderzoek en ontwikkeling voor Vlaanderen gestegen van 25 miljard frank naar 32,3 miljard frank. Er werd dus wel degelijk een gerichte politiek gevoerd. Mijnheer Denys, aan de hand van deze feiten zult u uw mening wellicht moeten herzien. Het is goed om even in de achteruitkijkspiegel te zien.

De concurrentie tussen de verschillende deelstaten heeft ertoe geleid dat het aantal investeringen, in vergelijking met de vorige periode, is afgenomen.

Er is een fundamentele trendbreuk tot stand gekomen in het economisch beleid van de Vlaamse regering. Wij hebben ten volle ingespeeld op de domeinen die tot de federale bevoegdheid behoren. Dit zal eveneens tot uiting komen in de viervoudige thematiek van het Tweede Vlaams Economisch Forum. Ik haal nogmaals het voorbeeld aan van de distributiecentra.

Ik laat opmerken dat ik een groot voorstander ben van overleg en samenwerking met de andere gewesten. Twee weken geleden heb ik een akkoord gesloten met de federale minister van Economische Zaken en met de voorzitter van de Waalse gewestregering, de heer Collignon, met betrekking tot de coördinatie en het ter beschikking stellen van mankracht en informatie. Dit samenwerkingsakkoord zal waarschijnlijk in de loop van volgende week worden bekrachtigd.

Wij moeten onze eigen ontwikkeling ten volle trachten te realiseren met de middelen waarover wij beschikken, maar wij moeten alle mogelijkheden tot samenwerking benutten. Hierbij moet het principe van de vrijwilligheid en van de autonomie worden gerespecteerd.

Mijnheer Denys, het verwondert mij ten zeerste dat u pleit voor meer inmenging van de overheid in de ondernemingen. Als minister van Economie beschouw ik mij niet als een super-ondernemer. Ik moet ervoor zorgen dat mensen kunnen ondernemen, wat trouwens blijkt uit het budget. Dit is mijn visie op vrijheid en op persoonlijke ontwikkeling.

De heer A. Denys : Ik voel mij verplicht hierop te repliceren omdat ik deze opmerking als een persoonlijke aanval beschouw.

Ik heb nooit gepleit voor meer overheidsinmenging, maar wel voor het creëren van een beter ondernemingsklimaat.

De minister-president heeft het over een trendbreuk en verwijst in dat verband naar vroegere regeringen van CVP en liberalen.

Minister-president L. Van den Brande : Ik heb verwezen naar liberale ministers.

De heer A. Denys : Ik heb altijd gedacht dat regeringen collegiaal beslissen.

Ik neem er akte van dat uw partij voortdurend verwijst naar de periode van de jaren '80, toen de wet Cooreman-De Clercq tot stand is gekomen. Iedereen moet erkennen dat deze wet de ondernemingen nieuwe kansen heeft geboden. De resultaten van deze wet zijn echter pas later tot uiting gekomen. Economische en financiële deskundigen erkennen dat dergelijke maatregelen hebben bijgedragen tot een gunstig ondernemingsklimaat.

Mijnheer de minister-president, ik heb de heer Laverge nog nooit horen pleiten voor meer subsidies. Hij heeft wel gezegd dat de deloyale concurrentie ten gevolge van de subsidies moet worden aangepakt.

Minister-president L. Van den Brande : Mevrouw Nelis heeft in de plenaire vergadering wel degelijk ge-

Van den Brande

pleit voor meer subsidies. (*Gelach en protest bij mevrouw L. Nelis-Van Liedekerke*)

De voorzitter : Ik wil de minister-president nog wat verder laten kijken in de achteruitkijkspiegel. Een vorige coalitie heeft ons land in 1981 in een desastreuze situatie gebracht.

— *Het incident wordt gesloten om 15.34 uur.*

HANDELINGEN

De handelingen zijn het woordelijk verslag van de plenaire vergaderingen en van de in openbare commissievergaderingen gehouden interpellaties.

Ze worden in twee edities uitgegeven :

- de eerste, met witte kaft en het embleem van de Vlaamse Raad in goudkleur, bevat de handelingen van de plenaire vergaderingen ;
- de tweede, met witte kaft en met onderaan rechts de letter C met een chronologisch volgnummer, de vermelding van de commissie met het volgnummer van de vergadering per commissie, bevat de handelingen van de in openbare commissievergaderingen gehouden interpellaties. Per commissie en per vergadering wordt een editie van de handelingen uitgegeven.

AZRV : Commissie voor de Algemene Zaken, het Reglement en de Verzoekschriften

BAAZ : Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden en Ambtenarenzaken

BEAG : Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden

CULT : Commissie voor Cultuur

EELW : Commissie voor Economie, Energie, Landbouw en Werkgelegenheid

FIBE : Commissie voor Financiën en Begroting

HROL : Commissie voor Huisvesting, Ruimtelijke Ordening en Landinrichting

LENA : Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud

MEDI : Commissie voor de Media

ONVW : Commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid

OPWV : Commissie voor Openbare Werken en Vervoer

SAMW : Commissie voor Samenwerking

WEGE : Commissie voor Welzijn en Gezondheid